

Список використаних джерел:

1. Пашенко О.О. Обставини, що визначають соціальну обумовленість охоронних кримінально-правових норм (законів про кримінальну відповідальність) / О.О. Пашенко // Актуальні проблеми кримінальної відповідальності : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 10-11 жовт. 2013 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов, ред.) та ін. – Х. : Право, 2013. – С. 210-213.
2. Капліна О. Оцінні поняття в кримінальному судочинстві / О. Капліна // Вісн. Акад. правових наук України. – 2004. – Вип. 2. – С. 160-167.
3. Ковалев М.И. Некоторые вопросы перестройки и проблемы теории уголовного законодательства / М.И. Ковалев // Актуальные проблемы борьбы с преступностью : межвуз. сб. науч. тр. / ред.кол.: М.И. Ковалев, И.Я. Козаченко, А. Я. Тупица и др. – Свердловск : Изд-во СЮИ, 1989. – С. 3-7.
4. Панов Н.И. Оценочные понятия и их применение в уголовном праве / Н.И. Панов // Проблемы социалистической законности : респ. межведомств, научн. сб. – Х. : Вища шк., 1981. – Вип. 7. – С. 99-106.
5. Огородник А. Оціночні поняття в структурі норм кримінального права / А. Огородник // Право України. – 2000. – № 1. – С. 102-110.
6. Резанов С.А. Оціночні поняття як нормативне закріплення адміністративного розсуду / С.А. Резанов // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. – Вип. 28. – Х., 2004. – С. 163-169.
7. Жеребкин В.Е. Оценочные понятия права : [лекция] / В.Е. Жеребкин. – Х. : Издво ХЮрИ, 1976. – 16 с.
8. Брайнин Я.М. Уголовный закон и его применение : [монография] / Я.М. Брайнин. – М. : Юрид. лит., 1967. – 240 с.
9. Бару М.И. Оценочные понятия в трудовом законодательстве / М.И. Бару // Сов. государство и право. – 1970. – № 7. – С. 104-108.
10. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификации преступлений : [монография] / В.Н. Кудрявцев. – М. : Юрид. лит, 1972. – 352 с.
11. Касинюк В.І. Оціночні поняття у складах злочинів проти громадської безпеки / В.І. Касинюк // Новий Кримінальний кодекс України: питання застосування і вивчення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25-26 жовт. 2001 р.) / ред.кол.: В.В. Сташис (голов, ред.) та ін. – К. – Х. : Юрінком Інтер, 2002. – С. 177-180.

Метриш А.С.

студентка,

Науковий керівник: Бояров В.І.

кандидат юридичних наук, доцент, професор,

Академія адвокатури України

ЗАПОБІГАННЯ ДОВЕДЕННЯ ДО САМОГУБСТВА НЕПОВНОЛІТНІХ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

Проблема доведення до самогубства неповнолітніх через соціальні мережі була і продовжує залишатися вкрай актуальною та надзвичайно гострою. Все частіше з новин можна почути інформацію про підліткові самогубства, викликані так званими «групами смерті» у соціальних мережах.

Доступ до цих груп суворо обмежений, членство здійснюється на розсуд адміністраторів, які самі пропонують пограти у «квест» – почергово виконувати завдання кураторів, які за 49 таких завдань доводять підлітків до суїциду. В Україні, на жаль, вже є випадки, коли діти виконували своє останнє завдання – у Маріуполі, Івано – Франківську та Харкові дівчата пішли з життя [4, с. 10].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я – 1,3 мільйони підлітків щороку помирають у світі з причин, яких можна було б запобігти, суїцид знаходиться на другому місці після ДТП, при цьому на самогубство припадає 7,3% смертей серед підлітків [1]. А відповідно до поділу Всесвітньої організації охорони здоров'я за показником суїциду, Україна входить до країн із середнім рівнем самогубств (від 10 до 20 осіб на 100 тисяч населення) та має показник 16,8 [2].

Проблеми доведення до самогубства неповнолітніх у соціальних мережах висвітлюють у своїх наукових працях Т. А. Павленко, Р. С. Веприцький, Є. О. Гладкова, В. Т. Кондрашенко та інші.

Варто сприймати особистість підлітка серйозно та розуміти, що думки про вчинення суїциду, як правило не приходять спонтанно, особа обмірковує можливі варіанти накладення на себе рук. Причин таких думок може бути безліч: проблеми у спілкуванні з підлітками чи батьками, втрата близької людини, нерозділене кохання, проблеми з навчанням, небажана вагітність у дівчат, насилля у сім'ї та інше.

Виявити приналежність дитини до «групи смерті» можна наступним чином:

- Неповнолітній буде постійно виглядати втомленим, навіть якщо рано йде спати. Батьки повинні обов'язково перевірити чи спить дитина рано вранці, орієнтуючись на основний час цієї гри – чотири години ранку;
- Прислуховуйтеся до розмов підлітка, можливо він часто говорить про смерть, символи смерті та інші подібні речі або він малює їх;
- Ознаки «квесту» можна знайти на сторінках у соціальних мережах неповнолітнього, для цього необхідно переглянути групи, до яких належить дитина;
- Огляньте тіло неповнолітнього, можливо на ньому є незрозумілі поранення або видряпані малюнки [3, с. 33-34].

На нашу думку, до методів запобігання доведення до самогубства неповнолітніх через соціальні мережі необхідно віднести:

1. Створення сприятливого клімату в сім'ї: особа повинна відчувати підтримку батьків, а батьки розуміти потреби дитини. Батьки повинні цікавитися колом спілкування дитини, її інтересами, періодично перевіряти інформацію, яку дитина відшукує в соціальних мережах.

2. Профілактичні роботи у навчальних закладах: діагностичні тестування, бесіди та тренінги з дітьми на теми сенсу життя, щасливого майбутнього, цінності часу та інше.

3. Робота психологів із дітьми, у разі виявлення ознак належності до «груп смерті», незрозумілих гнівних реакцій дитини, почуття апатії чи самотності, порушення концентрації уваги.

4. Зацікавлення та залучення неповнолітнього до активного шкільного та позашкільного життя (культурні та спортивні секції, гуртки за інтересами).

5. Проведення щорічних семінарів і тренінгів для викладачів та адміністрації навчальних закладів на теми запобігання булінгу, профілактика підліткового самогубства, перша медична допомога та інше.

6. Розробка та розповсюдження інструкцій або інших друкованих матеріалів про запобігання підлітковому самогубству, у тому числі через «групи смерті», з обов'язковою вказівкою сервісів/гарячих ліній допомоги людині зі схильністю до суїциду (Служба медико-психологічної допомоги та профілактики гострих кризових станів, безкоштовна анонімна психологічна допомога «телефон довіри», швидка допомога).

Отже, підліткові самогубства перетворилися на одну з найактуальніших проблем сучасного суспільства і займають провідні місця серед причин смертності неповнолітнього населення. Проблему «епідемії» підліткових самогубств необхідно терміново вирішувати і як запевняють фахівці, кожному з нас це під силу: не будьте байдужими до проблем незнайомих людей, вислуховуйте та співчуйте, коли дитина засмучена, повідомляйте батькам, у разі виявлення на тілі неповнолітнього слідів самоушкодження.

Список використаних джерел:

1. Валерія Перассо Чому підлітки часто скоюють самогубства [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/society/2015/09/150924_suicides_teens_vj_stats_it

2. ВООЗ назвала, в яких країнах світу найвищий рівень самогубств [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zik.ua/news/2018/03/29/vooz_nazvala_v_yakyh_krainah_svitu_nayvyshchyy_riven_samogubstv_1294883

3. Галицына А. М. «Группы смерти» как средство манипулирования сознанием. Журнал развитие общественных наук российскими студентами. Психология. 2017. С. 33-34.

4. Гладкова Є. В. Як уберегти дитину від «груп смерті». World City. 2017. № 6. С. 10.